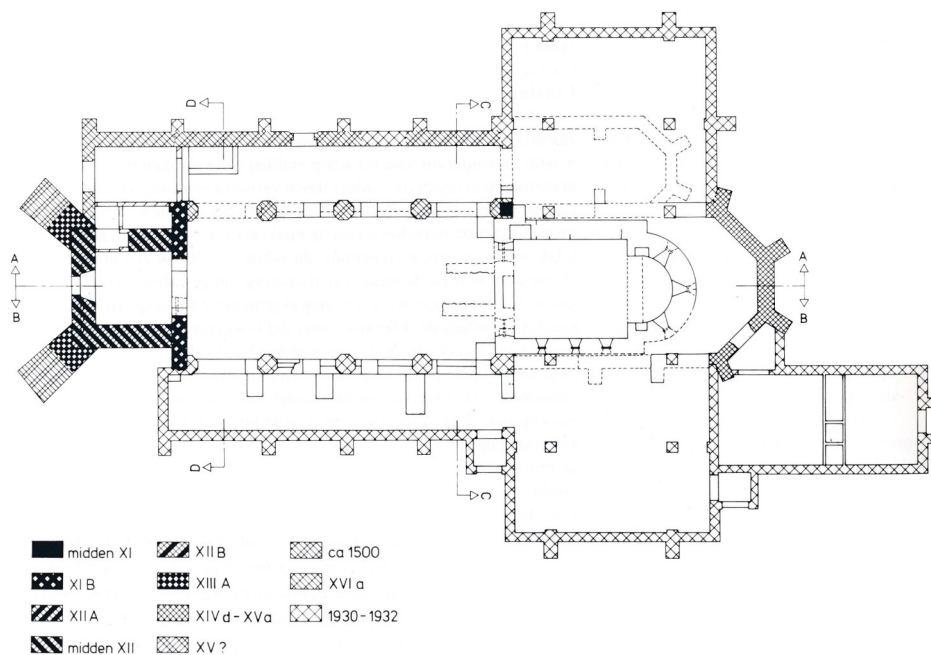

In deze gevels zijn nog de aanzetten van de oorspronkelijke smalle vensters zichtbaar. Het koor van dat kerkje was half rond; typerend voor de Romaanse periode. Of die vroeg-romaanse kerk oorspronkelijk helemaal is voltooid of dat op de aanzetten naderhand een (latere) romaanse kerk is gebouwd is moeilijk vast te stellen. De kerk bezit een fraai neo-barokaltaar uit 1855 met houten zuilen, die geschilderd zijn in imitatiemarmar, en beelden. Hoog in het midden de verzezen Christus in een stralenkrans, omringd door putti, met daarboven de duif die God de vader symboliseert. Voorts een neo-rococo preekstoel uit 1843, twee houten beelden van Willibrordus en Lambertus (de naamgever van de kerk) uit de negentiende eeuw. Ze zijn waarschijnlijk spoedig na 1837 aangeschaft; het jaar waarin de parochie de relieken van de heilige Lambertus ontving.

Het eenklaviers orgel is in 1894 gemaakt door de Gebr. Gradussen. Opvallend zijn de vier geschilderde frontpijpen ter weerszijden.

Alphen: R.K. Lambertuskerk

Kerkstraat 5, 6626 AJ Alphen aan de Maas

Bouwhistorisch gezien is dit de meest interessante kerk van Maas en Waal. Helaas is door vele verbouwingen in de loop van de eeuwen van het oorspronkelijke gebouw nauwelijks iets te herkennen. Aan de buitenkant vallen de hoge daken op en de lage zijgevels. De zijgevel aan de noordzijde met zijn fraaie entreeportaal is nog grotendeels authentiek. Alleen de ramen zijn in 1932 aangebracht. De zuidgevel is in 1932 geheel nieuw opgetrokken. Aan de westzijde zien we de fraaie tufstenen toren. Het onderste deel van de toren is gemaakt van tufsteen uit het Eifelgebied in Duitsland en behoort tot het oudste deel van de kerk. Naderhand is de toren met baksteen verhoogd.

Binnengekomen zien we een driebeukige pseudo-basiliek. Een pseudo-basiliek wil zeggen dat het daglicht niet binnenkomt via een verhoogd middenschip maar door de lage ramen in de zijbeuken waar-

door in het middenschip een mystieke sfeer ontstaat. Staand in het middenschip zien we links de smalle authentieke noordbeuk met een kwartrond tongewelf. Het middenschip is gedekt met een houten gewelf met daaronder een stelsel van trekbalken en korbelen. In de middeleeuwen bezat het vermoedelijk stenen gewelven. De rechter zijbeuk is pas ontstaan bij de ingrijpende verbouwing in 1932. Voorheen bezat de kerk geen zuidzijbeuk. Toen is de zuidgevel verwijderd en vervangen door vijf kolommen, identiek aan de kolommen aan de noordzijde. Opvallend is dat de zuidbeuk hoger is dan de noordbeuk. De zuider- en de noorder-uitbouwen ter weerszijden van het koor (dwarstransept) zijn ontstaan bij de verbouwing van 1932. Duidelijk te zien aan de gebruikte

baksteen en het terugliggend voegwerk. Alleen de koorsluiting dateert nog uit plm. 1500. Bij de vergroting van de kerk in 1932 zijn alle muren in schoon metselwerk uitgevoerd. Een vorm die past in de Amsterdamse Schoolperiode van die tijd waarbij het materiaal duidelijk zichtbaar moest blijven.

Bij die vergroting van de kerk door de architect Hendrik Willem Valk (1886-1973), leerling van Jos Cuypers, bleven van de middeleeuwse dorpskerk alleen de middenbeuk, de noordelijke zijbeuk en de toren bewaard. In de westgevel van het middenschip zijn boven het orgel nog de aanzetten (moeten) te zien van het oorspronkelijk lager gelegen dak.

Zeer bijzonder in deze kerk zijn de aangetroffen restanten van een vroeg-Romaans schip onder de huidige middenbeuk. Vermoedelijk gebouwd omstreeks het midden van de elfde eeuw. Archeologisch onderzoek heeft uitgewezen dat hier reeds in de vroeg-romaanse periode een tufstenen kerk heeft gestaan. Van deze kerk resteren van de opgaande muren slechts een deel tot ongeveer één meter hoog. Te zien zijn zware, ruw gehakte tufstenen brokken.

Het romaanse koor tijdens de opgraving in 1929.